

Sygn. akt VIII Gz 9/16

POSTANOWIENIE

dnia 23.03.2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Wojciech Wołoszyk Sędziowie: SSO Wiesław Łukaszewski SSR del. Jacek Wojtycki
Protokolant: -

po rozpoznaniu w dniu 23.03.2016 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku dłużnika A. J. nieprowadzącej działalności gospodarczej o ogłoszenie upadłości

na skutek zażalenia dłużnika od postanowienia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 15 grudnia 2015 r., sygn. akt XV GU 223/15

postanawia:

oddalić zażalenie

SSO Wojciech Wołoszyk SSO Wiesław Łukaszewski SSR del. Jacek Wojtycki

U z a s a d n i e n i e

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 15 grudnia 2015 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy oddalił wniosek dłużnika nieprowadzącego działalności gospodarczej o ogłoszenie upadłości.

Sąd I instancji ustalił w szczególności, że dłużniczka stała się niewypłacalna w listopadzie 2010 r., gdyż wówczas zaprzestała regulowania swoich zobowiązań, co miało miejsce w czasie gdy prowadziła działalność gospodarczą. Pomimo zaistniałych przesłanek dłużniczka nie złożyła wniosku o ogłoszenie upadłości, co powinna zrobić w grudniu 2010 roku. Sąd Rejonowy dokonał także ustaleń w zakresie aktualnej sytuacji rodzinnej i zawodowej dłużniczki

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w zakresie podstawy prawnej wydanego rozstrzygnięcia wskazał, że wobec dłużnika występuje przesłanka niewypłacalności (zgodnie z treścią art. 10 p.u.n., upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny. Zgodnie natomiast z art. 11 ust. 1 p.u.n. dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych). Pomimo wystąpienia tej przesłanki przyjęto, że ogłoszenie upadłości w niniejszej sprawie było niemożliwe z uwagi na zaistnienie przesłanki negatywnej określonej w art. 491⁴ ust. 2 pkt. 3 p.u.n. (sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli w okresie 10 lat przed dniem zgłoszenia wniosku dłużnik mając taki obowiązek, wbrew przepisom ustawy nie zgłosił w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości. Zgodnie z art. 21 p.u.n. dłużnik - przedsiębiorca jest zobowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości.). W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia podniesiono również, że ad casum nie zaistniały też przesłanki do zastosowania zasady słuszności czy humanitaryzmu (dłużniczka reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, nie przytoczyła we wniosku ani w swych zeznaniach żadnych okoliczności, które przemawiać by mogły za zastosowaniem wobec niej zasad słuszności lub humanitaryzmu). We wniosku dłużniczka ograniczyła się do stwierdzenia, iż nie złożyła wniosku o ogłoszenie upadłości jako przedsiębiorca, gdyż nie posiadała majątku na pokrycie kosztów postępowania. We wniosku i swych zeznaniach dłużniczka wskazywała, iż była w

złym stanie psychicznym a płynność finansową utraciła wskutek braku zapłaty przez inwestora. Okoliczności te, nie są zdarzeniami nadzwyczajnymi i nie przemawiają za zastosowaniem wobec uczestniczki zasad słuszności i humanitaryzmu. Dłużniczka jest osobą młodą, ma możliwości zarobkowe, nie jest osobą nieporadną, w zakresie wniosku o ogłoszenie upadłości obowiązkiem uczestniczki było samo złożenie takiego wniosku a nie faktyczne ogłoszenie przez sąd, w zakresie opłaty od wniosku uczestniczka mogła skorzystać z instytucji zwolnienia od kosztów. Ponadto dłużniczka mogła już w przeszłości, jak uczyniła to obecnie, zasięgnąć porady profesjonalnego pełnomocnika.

Wskazane orzeczenie Sądu Rejonowego zażaleniem w całości zaskarżyła dłużniczka zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia poprzez przyjęcie, że w sprawie nie zaistniały przesłanki do zastosowania zasad słuszności czy humanitaryzmu i że okolicznościami przemawiającymi za uwzględnieniem wniosku dłużniczki mimo niewypełnienia przez nią obowiązku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości jako przedsiębiorcy w terminie wynikającym z art. 21 p.u.n. nie może być fakt złego stanu zdrowia psychicznego w ówczesnym czasie, nieprzyczynienie się przez wnioskodawczynię do powstania stanu jej niewypłacalności, a także brak środków na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz przeprowadzenie postępowania upadłościowego oraz nieznajomość przepisów w tym zakresie, co miało wpływ na treść orzeczenia albowiem skutkowało oddaleniem wniosku dłużniczki o ogłoszenie upadłości. Ponadto zarzucono naruszenie przepisów postępowania – art.207, 217 i 227 kpc w zw. z art.35 u.p.n. – poprzez nieuzasadnione oddalenie wniosków dowodowych a także naruszenie przepisów postępowania- art. 491⁴ ust. 2 pkt. 3 p.u.n. poprzez oddalenie wniosku dłużniczki o ogłoszenie upadłości mimo przemawiających za tym względami słuszności oraz względami humanitarnymi. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Na podstawie art.394§3 kpc w zw. z art. 35 u.p.n. wniesiono o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z kserokopii załączonej do niniejszego zażalenia dokumentacji lekarskiej dłużniczki dotyczącej jej leczenia psychiatrycznego w okresie od dnia 17 listopada 2009 r. do dnia 25 maja 2015 r. na okoliczność tego, że wnioskodawczyni z uwagi na swój ówczesny stan zdrowia nie miała możliwości podejmowania działań mających na celu złożenie w wymaganym przepisami prawa terminie wniosku o ogłoszenie jej upadłości jako przedsiębiorcy.

W uzasadnieniu zażalenia wskazano, że Sąd I instancji winien ogłosić upadłość gdyż jest to uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi. Dłużniczka nie złożyła wcześniej wniosku o ogłoszenie jej upadłości jako przedsiębiorcy gdyż nie posiadała wówczas środków na opłacenie wniosku oraz pokrycie kosztów postępowania, z uwagi na swoje średnie wykształcenie nie posiadała wiedzy o możliwości zgłoszenia wniosku o zwolnienie od kosztów, a także, że nawet oddalenie wniosku o ogłoszenie upadłości pozwoli przyjąć, że wykonała ciężący na niej obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Sytuacja dłużniczki drastycznie się pogorszyła jesienią 2010 r., co wynikało z nieuczciwości i nierzetelności kontrahenta, w związku z czym popadła w depresję i bardzo źle się czuła, co wskazuje, że ty bardziej nie można oczekiwać, że wnioskodawczyni działała w sposób w pełni racjonalny i że miała możliwość uzyskania rzetelnych informacji o warunkach dotyczących przeprowadzenia jej postępowania upadłościowego jako przedsiębiorcy oraz, że była w stanie samodzielnie zarówno przygotować, jak i złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości, a także uczestniczyć we wszczętym w ten sposób postępowaniu. W dalszej części wskazano na stan uniemożliwiający udanie się do lekarza, brak środków na pokrycie profesjonalnego pełnomocnika. Za ogłoszeniem upadłości ze względów słuszności czy humanitarnymi jest to, że dłużniczka znalazła się w tragicznej sytuacji finansowej bez swojej winy i przez co znalazła się w złym stanie zdrowia, obecnie osiąga minimalne wynagrodzenie z którego utrzymuje siebie i małoletnią córkę. Sąd Okręgowy zważył, co następuje: Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie. Zarzuty podniesione w zażaleniu nie były zasadne.

W sprawie nie budzi wątpliwości, iż wobec dłużnika zaistniała negatywna przesłanka art. 491⁴ ust. 2 pkt. 3 p.u.n. W tym stanie, zgodnie z wskazaną wyżej normą, możliwe jest ogłoszenie upadłości, jeżeli przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi. Słusznie Sąd I instancji przyjął, że ad casum nie zaszły okoliczności dające podstawę do przyjęcia klauzuli słuszności ani klauzuli względów humanitarnych. Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia swoje stanowisko w tym

zakresie należyte uzasadnił. Ustawodawca odwołał się w tym przypadku do wskazanych klauzul generalnych przyjmując, że sąd w szczególnie uzasadnionych przypadkach, mimo zaistnienia przesłanki negatywnej do ogłoszenia upadłości, powinien mieć możliwość jej ogłoszenia i umożliwienia konsumentowi uzyskania umorzenia jego zobowiązań. W określonym stanie faktycznym oddalenie wniosku (pomimo zaistnienia przesłanki negatywnej) może być niesłuszne, niehumanitarne, po prostu niesprawiedliwe (por. szerzej trafnie „Upadłość konsumencka ...” , C.Zalewski, Wolters Kluwer, Warszawa 2015). W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie taki szczególnie uzasadniony przypadek nie zachodzi. Zdaniem Sądu nie jest taką okolicznością trudna sytuacja finansowa dłużniczki, w której miała znaleźć się bez swej winy, jak też zły stan zdrowia jako konsekwencja problemów finansowych. Otóż nie sposób przyjąć jako nadzwyczajnej sytuacji niepowodzenia w prowadzonej działalności gospodarczej. Prowadzenie działalności gospodarczej wiąże się nieodłącznie z określonym ryzykiem, w tym związanym z nierzetelnymi kontrahentami. Nie było jednocześnie negowane leczenie psychiatryczne dłużniczki, co również nie sposób przyjąć za stan nadzwyczajny dający podstawę do przyjęcia względów słuszności czy humanitarnych. Dłużniczka podjęła leczenie i przez kilka lat je kontynuowała, stan ten nie uniemożliwiał jej świadczenia pracy i osiągania dochodów. W szczególności należy podnieść, że dłużniczka jest osobą stosunkowo młodą, osiągającą dochód z wynagrodzenia w ramach stosunku pracy, stan zdrowia nie uniemożliwia dłużnicze świadczenia pracy. Dłużniczka nie udowodniła aby stan zdrowia uniemożliwiał jej złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości, sam fakt wskazanego leczenia w żaden sposób tego nie potwierdza. W tym zakresie niewątpliwie konieczna jest wiedza specjalna a dowodu z opinii biegłego stosownej specjalności nie zgłoszono. Podjęcie leczenia wskazuje natomiast na świadomość problemów ze zdrowiem i konieczność uzyskania fachowej pomocy. Skarżący nie udowodnił także- nie zgłoszono w tym zakresie stosownych środków dowodowych- aby problemy w prowadzonej działalności były jedyną czy bezpośrednią przyczyną podjętego leczenia.

Sąd I instancji odniósł się do twierdzeń dłużniczki i przedstawił okoliczności związane ze zwolnieniem od opłaty od wniosku o upadłość oraz w sposób nie budzący wątpliwości opisano kwestię kosztów tego postępowania. Brak podstaw do zanegowania słuszności wniosków przyjętych przez Sąd Rejonowy w tym zakresie, przedstawionych w pisemnych motywach wydanego rozstrzygnięcia. Sąd Okręgowy podziela także jako zasadne wywoływy Sądu Rejonowego co do możliwości skorzystania przez dłużnika z porady prawnej profesjonalisty, nie sposób uznać dłużniczkę, posiadającą średnie wykształcenie, za osobę nieporadną. Każdy przedsiębiorca prowadząc działalność gospodarczą musi liczyć się z koniecznością zapewnienia sobie stosownej obsługi prawnej jeżeli sam nie posiada odpowiedniej wiedzy w tym zakresie, co jest także związane z koniecznością niejednokrotnego dochodzenia roszczeń związanych z działalnością gospodarczą na drodze sądowej.

Nieznajomość określonych zagadnień prawnych w żaden sposób nie usprawiedliwia wobec tego dłużniczki.

Nie był zasadny zarzut naruszenia wskazanych przepisów postępowania poprzez oddalenie określonych wniosków dowodowych gdyż dowody te dotyczyły okoliczności, które zostały w toku postępowania ustalone i co istotne nie były kwestionowane, nie były sporne, tj. w szczególności ustalony stan niewypłacalności i utrata płynności finansowej wobec braku zapłaty wynagrodzenia pomimo wykonania większości prac od spółki (...) w T. z którą dłużniczka była związana umową. Przyczyny utraty płynności zostały w szczególności wskazane przez uczestniczkę a jej zeznania w tym zakresie uznano za wiarygodne.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał zażalenie skarżącej za bezzasadne i oddalił je na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397§2 kpc.

SSO Wojciech Wołoszyk SSO Wiesław Łukaszewski SSR del. Jacek Wojtycki